

A Kismacskák (1962)

A fiuk hárman voltak, három év korkülönbséggel, három apától: a Kicsi, a Középső, és a Nagy.

A három gyerekből a négy éves Kicsi volt a tímáré, aki lányt szeretett volna, ha már terhes lett a felesége, de fiú lett. Nem akarta tudomásul venni, így aztán hosszú hajat növesztett a gyereknek, és masnit kötött a göndör hajába. A Kicsit addig öltöztette lányruhába, amíg az el nem érkezett abba korba, hogy az elkezdett ellene tiltakozni.

Az anyamacskát Micinek hívták. A fiuk a kismacskáit dugdosták a tímár, és a környékbeli kandúrok elől. Négy kölyökmacska volt, de egy óvatlan pillanat, egy nyikkanás, és a szomszéd kandúr gerincet roppantva, sunyi osonással, hagyta maga mögött az egyik opálos szemű nyávogó kóválygót.

– Hiába ugatok? Nem megmondtam, hogy tüntetések el ezeket a dögöket! – a tímár rábukkant a padlásfeljáróban rejtegetett kismacskákra.

Az alvó macskakölykök egy fúvel kibélelt lyukas lábosban szuszogtak. A parancs a Rákos patakhoz zavarta a fiukat. A Középső leszegett fejjel fogadta az ukázt, a sebeit vakargatta a rongyos mackónadrágon keresztül. A Kicsi reménykedve pislogott a Nagyra, remegett a mindig maszatos szája. A Nagy is bajban volt. Maga is azt szerette volna, ha ez a három kis maradék felnőne.

Elindultak. A Kicsi vissza-visszatekingetett az apjára, de a parancs nem változott.

A Rákos patak nem volt messze. Kerülniük kellett, mert a Bolond Berta, megint kint ült a ház előtt egy hokedlin. A felső testét előre-hátra himbálva mantrázta a szokott imáját.

– Csicsíja, babúja, csicsíja, babúja én Istenem jó Istenem, csicsíja, babúja, csicsíja, babúja én Istenem jó Istenem...

Bertának özvegyen két fia volt. A nagyobbik az anyja könyörgése ellenére fegyveresen részt vett a forradalomban. Ötvennyolcban egy tavaszi napon akasztották. Nem engedték, hogy ő temethesse el a fiát. A kisebbik még azon a nyáron a Rákos patak fahídjának korlátján, társai biztatására virtusból végig akart egyensúlyozni. Az újabb gyászra Bertának elborult az elméje. Egy fakeresztet szúrt a híd alatt a partoldalba, és ha nem a ház előtt a hokedlin, akkor a keresztje mellett mondta himbálózva az imáját. A környékbeli suhancoknak az üldözés örömeért nem is nagyon kellett provokálni, kergetett ő magától is mindenkit.

A három testvér átvágott a réten. Työtyi fékezett le mellettük felve a port a kerékpárjával.

– Mi van Nigró, kiscicák? – nézett bele Työtyi a fázékba.

– Mi közöd hozzá, és ne Nigrózz, mert pofán vág-lak! Oldalra nézett, hogy számíthat-e segítségre a meg-

torlásban, de a Középső leszegte a fejét, és a lábával egy kavicsot bökdösött oda-vissza.

A két kakas patthelyzetben méregette egymást. Työtyi ugyan nagyobb, és testesebb volt, de gyáva is. Felült a kerékpárra és lassú tempóban elővakodott, majd amikor elérte a kellő távolságot, sebességet váltott, és visszakiabált.

– Nigró! Nigró! Nigró!

– Työtyi a kurva anyádat, ha elkaplak neked annyi
– ordított a Nagy a biciklis után.

– Työtyi! A kurva anyádat! ! A kurva anyádat! – sipítózott a Kicsi is, majd kereste a Nagy tekintetét.

A Nagy megindult, és ráfordult a Mogyoródi útra. A Középső, mint mindig most is jócskán lemaradt.

– Ne maradj le! – förmedt hátra a Nagy.

– Ne dumálj nekem! Nehogy már te mond meg, hogyan menjek! Úgy megyek, ahogy akarok. – a Középső nem érezte a vihar szelét, harmadjára próbált tótágast állni, de egyensúlyát veszítve mindig a hátára huppant.

A Nagy letette a terhét, és gyilkos indulattal rontott a meglepett Középsőre. Minden dühét, keserűségét beleadva, amíg bírta szusszal, a porban öklözte, püfölte ahol csak érte. A Kicsi félrehúzódva sírt a felkavart porban. A Nagy, amikor elégtételt vett, magához ragadta a fazekat, és megindult a patak felé.

– Azért se fájt, és dögölj meg te gyilkos, és a kurva anyádat! – törölte le a maszatos könnyeit a Középső.

– A te kurva anyádat – ordított vissza a Nagy.

– Igen a te kurva anyádat! – kontrázott a Kicsi fisztulás hangja.

– Te se ugass Pufi! Pufííí! Pufííí! Pufííí! – jött a válasz a Kicsinek.

– Te meg, te meg... Árulkodó Júdás, árulkodó Júdás, és éjjel mindig bepisilsz, éjjel mindig bepisilsz – vi-sítózott a Kicsi a Középsőnek, majd menekülve utolérte a Nagyt, és szorosan a védelme mögött szuszogva szaporázta.

A Középső álldogált egy kicsit, szipogva, törölgette a harc nyomait, majd csak úgy mendegélt utánuk, mint akinek köze sincs az előtte haladókhöz. A térdig érő fűben, leszegett fejjel egy bottal kaszálta a környező ellenséget, a szamárkórót. Az egyik szamárkóró a bátyja volt, a másik a Pufi. Tüskés, pattogó bogáncsok ragaszkodtak a lyukaktól szellős mackónadrágra. Mire utolérte őket, a Nagy már a patakpartján ült, az ölében tartotta a fazekat. Nézte a Kicsit, aki már elfelejtette, hogy miért is jöttek, ugrándo-zó szöcske keltette fel a vadászösztöneit. A Nagy már attól tartott, hogy őt is a patak vizében fogja látni.

– Ne rohangálj, mert ha beleesel, én Istók zityi nem húzlak ki!

– Minek parancsolgatsz! Már megint beleugatsz mindenbe! – jött biztonságos távolságból a szokásos kötekedés.

A Nagynak már nem volt kedve az újabb megtorláshoz. A kismacskák ébredtek, hangot adva annak, hogy eljött az etetési idő. A három gyerek szöcskét, sérelmet feledve a fazék fölé kuporodott.

– Tejet kéne nekik adni, mert nagyon éhesek!

– Honnan? Nem tudunk szerezni se – tromfolta le a Kicsit a Középső.

– Akkor meg vigyük vissza a Micihez – erősködött a Kicsi.

– Azt nem lehet, mert az apa otthon van, és ő azt mondta, hogy... – belefagyott a szó a Középsőbe, majd hosszabb csend után összeszedte a bátorságát, és felállt. – Hiába parancsolgatsz, én bele nem dobom az biztos, még akkor sem, ha agyon is versz, és ha megteszed, én éjszaka felkelek, és beléd vágom a nagy kést a szíved legközepébe, és még az sem érdekel, ha te meg is dögösz. – A maszatos ökleit harciasan maga elé vonta. Még maga sem tudta, hogy ebből támadás, vagy védekezés lesz.

– Én se dobom bele – kontrázott felbátorodva a Kicsi –, és én is beléd vágom a nagy kést, a szíved legeslegeslegközepébe, és engem se érdekel, ha te meg is dögösz – feltápaszkodva a két kis ökle követte a Középső példáját.

A Nagyra szegeződtek a tekintetek, de nem volt válasz. Gyűlölködve gondolt arra, aki rárótt a parancsot, és haragudott a Micire is, mert minek szült, ha tavaly is csak három napig tartott a nyávogás?

A Középső egy kis idő után látta, hogy ebből nem lesz bunyó, és visszakuporodott. A Kicsi is leült, és a fazékból az ölébe vette a kedvencét – az apa miért nem szereti a kiscicákat?

– Csak a Micit szereti, mert a Mici mindig dorombol – válaszolt a Középső, és ő is kivette a fazékból a círmosát – aztat szereti, aki dorombol.

– De ez nem igazság? – Ugye ez nem igazság? Ha megnőnek ők is dorombolnak! Én tudom! – fogta könnyörgőre a Kicsi, és már görbült is lefelé a szája.

– Tegyétek vissza – szólt halkán a Nagy.

A Kicsik gyanútlanul visszarakták a fazékba a két nyávogót.

A Nagy felállt, és a fazékkal leereszkedett a híd alá. A hátában érezte a rémült tekinteteket. Leült a Bolond Berta keresztje mellé, és a mocorgó fazekat ölelve, csendesen, reménytelenül omlottak a könnyei.

– Jancsi, ne dobd bele, kérlek. – A Középső leszegett fejjel óvakodott le a Nagy mellé. Most is vakarózott.

A Kicsi is leügyetlenkedte magát farral lefelé. A sírástól a könnye, és a taknya egybefolyt.

A Nagy úgy fordult, hogy erőt vehessen magán, és ne lássák, mikor eltünteti gyöngeségét. – Töröld meg az orrát a kicsinek – szólt halkán a Középsőre.

A mackónadrág még ép zsebéből előkerült egy mosóteknőt régen látott mocskos zsebkendő. Olyan gyorsan kapta elő, mintha ezen múlna a kismacskák sorsa.

– Menjetek ki a rétre, majd megyek én is.

– De nem dobod bele őket, ugye? – könyörgött zokogva a Kicsi.

– Nem! Istók Zityi, becs' szóra! – tette a szívére a kezét – húzzatok kifelé, nem sokára megyek én is.

– Ugye nem dobja bele? Megígérte!

– Nem! Dehogy dobja bele! Nyugi, majd kitalál valamit! – hordta le a híd alá a kicsik elhaló hangját a nyári szél.

A Nagy, miközben a szökdösni kész ágaskodó kölyköket visszaterelgette a fazékba, maga mellé tette az edényt. Abban biztos volt, hogy ő nem emészti el ezeket a kölyköket, mint a tímár a tavalyiakat. Észre sem vette, de kínjában már ő is ugyan úgy hajolgatott előre-hátra, mint a Bolond Berta a hokedlin. Azt hogy mit tegyen, abban tanácstalan volt. Ebbe a tanácstalanságba robbant bele a kereszt gazdája.

– Takarodj innen bűdös kölök! Takarodj innen!

A Bolond Berta lesújtott a botjával. Első csapás a fazékon kondult, a második a Nagy hátán döngött, aki rémülten menekült ki a híd alól.

A Mogyoródi és a Cinkotai út kereszteződésében volt egy négy házhelynyi saroktelek, a rét. A határoló utcák szintjéhez képest egy méterrel mélyebben feküdt, így a szélét körbe lehetett ülni. A hídtól még a Kicsinek is sétálva csak ötpercnyi távolságra volt. Itt focizott a környék összes gyereke. A két kicsi a partoldaton ült, egykedvűen nézték a focizókat. A Nagy idáig rohant.

– A cicák hol vannak? – szikráztak a tekintetek a Nagyra.

– A Berta, a Bolond Berta megtámadott – lihegett a Nagy az események izgalmától.

– És a kiscicákkal mi lett? – tört el megint a mécses a Kicsinél.

– Nem tudom! A Berta lejött a hídhhoz, és rám támadt! Olyan gyorsan, hogy nem tudtam mit csinálni!

– Az a gonosz megöli őket! Menjünk vissza, és verjük meg! – ugrott fel a Kicsi, és már indult is a patak felé.

– Gyere vissza! Várjuk meg, amíg elmegy onnan! – fegyelmezett a Nagy.

Így is tettek. Negyedóra múlva már csak az üres fazekat találták meg, azt is úgy, hogy félig belelógott a patak vizébe. A Kicsi zokogásba tört ki, a Középső már megint vakarózott, a Nagy is zavarban volt. Megköny-

nyebbülést érzett. A Bolond Berta megtette azt, amit neki kellett volna.

Másnap reggel elindultak a rétre focizni, a kicsi hozta a gumilabdát. A Középső és a Nagy bosszút forralva tele tömködté a zsebeit kavicssal, hogy majd jól megdobálják azt a gyilkos Bertát. Most nem mentek át a túoldalra. A Bolond Berta szomszédjának fakerítése mellett lopakodtak. A palánk miatt nem láthattak semmit, csak a szokott mantrát hallották.

– Dögölj meg te rohadék gyilkos! – Ugrott ki a két nagyobb, de a kavicsok célt tévesztettek.

A Berta háza előtt nem volt kerítés, és nem a szokott helyen ült. Olyan mélyen elmerült az imában, hogy észre sem vette a támadást. A husángja a falnak volt támasztva. Mikor észlelte a három lurkót, az előre hátrahajolgatást abbahagyta. Nem vette le róluk szemét, kezével matatva kereste a botját. Berta keze ráakadt a botra. Maga elé bökte, és ültében belecsimpaszkodott, mintha fel akarna állni. De csak az előre hátrahajolgatás indult meg újból, ami most már inkább óvatos volt, mint zaklatott. Halvány mosoly ült az arcára. Egy kismacska kapaszkodott fel a mellkasán, és a vállára egyensúlyozta magát. A másik kettő az ölében gyúrte egymást.

– Csicsíja, babúja, csicsíja, babúja, én Istenem, jó Istenem, csicsíja, babúja, csicsíja, babúja én Istenem, jó Istenem...

– Én hallom, hogy az egyik dorombol! – törte meg a döbbenetet a Kicsi suttogása.

– Az hülyeség, kismacska nem dorombol! – intette le a két nagyobb, majd kikapták a Kicsi kezéből a labdát, és sipítozással a hátuk mögött a rétig futottak.

